

ПЕСТИЦИД, ХИМИЙН БОРДОО,
АРИУТГАЛ, ХАЛДВАРГҮЙТГЭЛИЙН БОДИСЫГ
ТУРШИХ, АШИГЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1 Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт ургамал хамгаалахад ашиглах пестицид, хөрсний үржил шимийг сайжруулах болон ургамлын ургалтын үед хэрэглэх химийн бордоо, ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг /цаашид “бодис, бордоо” гэх/ турших, бүртгэх, тэдгээрийг хэрэглэх, шаардлага хангахгүй бодисыг бүртгэлээс хасах, устгахтай холбогдсон харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2 Хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын дэргэдэх химийн хортой бодисын бодлого, зохицуулалтын асуудлаар мэргэжлийн санал дүгнэлт гаргах чиг үүрэг бүхий орон тооны бус салбар зөвлөл /цаашид "салбар зөвлөл" гэх/ пестицид, химийн бордоо, мал эмнэлгийн зориулалттай ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг; эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын дэргэдэх салбар зөвлөл ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг туршсан дүнг үндэслэн тус тус хэлэлцэж, холбогдох санал, дүгнэлтийг гаргана.

1.3 Олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн, шинэ дэвшилтэт техник, технологи ашиглан гадаад оронд болон дотоодод үйлдвэрлэсэн бордоог сонгож турших ажиллагааг Ургамал газар тариалангийн хүрээлэн, Ургамал хамгааллын эрдэм шинжилгээний хүрээлэн; бодисыг сонгож турших ажиллагааг зөвхөн Ургамал хамгааллын эрдэм шинжилгээний хүрээлэн /цаашид "мэргэжлийн хүрээлэн" гэх/ хариуцан гүйцэтгэнэ.

1.4 Мэргэжлийн хүрээлэн нь ургамал хамгаалах бодис, бордоог өөрсдөө сонгож туршихаас гадна импортлогч болон үйлдвэрлэгчийн хүсэлтээр туршиж болно.

1.5 Бодис, бордоог ашиглах зохистой хугацаа, тун, хэрэглэх технологи болон байгаль орчин, амьд бие махбодид үзүүлэх нөлөөллийг мэргэжлийн эрдэм шинжилгээний байгууллагаас шинжлэх ухааны үндэслэлтэй нарийвчлан тогтоохыг "бодис, бордоог турших" гэнэ.

1.6 Энэхүү журмын 3.1-д заасан шаардлагуудыг хангасан бодис, бордоог тухайн жилд ашиглаж болох жагсаалтад оруулан баталгаажуулахыг “бодис, бордоог бүртгэх” гэнэ.

1.7 Технологийн болон хэрэглээний шаардлага хангахгүй болсон, хугацаа дууссан бодис, бордоог тухайн жилд ашиглах бодисын жагсаалтаас гаргаснаар бодисыг бүртгэлээс “хасах” гэнэ.

1.8 Хэрэглээнээс хасагдсан, технологийн болон хадгалалтын буруугаас ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон ~~пестицид, химийн бордоо, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн~~ бодис, бордоог "Химийн хортой болон

аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах" журмын дагуу саармагжуулж, устгаж, булшлахыг "неестицид, химийн бөрдөө, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодис, бордоог устгах" гэнэ.

1.9 Монгол улсад тухайн жилд ашиглаж болох бодис, бордоог ~~неестицид, химийн бөрдөө, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг~~ жагсаалтад оруулж, байгаль орчин, хөдөө аж ахуй болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүдийн хамтарсан тушаалаар баталгаажуулахыг "бодис, бордоог Ургамал хамгаалах бодис, химийн бөрдөө, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгах, ~~халдваргүйжүүлэх химийн бодисыг~~ улсын бүртгэлд бүртгэсэнд тооцно."

1.10 ~~Неестицид, химийн бөрдөө, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн~~ Бодис, бордоог импортлох, экспортлох, хил дамжуулан тээвэрлэх, үйлдвэрлэх, худалдах үйл ажиллагааг эрхлэхдээ "Химийн хорт болон аюултай бодисыг импортлох, экспортлох, хил дамжуулан тээвэрлэх, үйлдвэрлэх, худалдах журам"-ын холбогдох заалтыг мөрдөнө.

1.11 Бодис, бордоог ~~Неестицид, химийн бөрдөө, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг~~ хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах үйл ажиллагааг гүйцэтгэхдээ "Химийн хорт болон аюултай бодисыг хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам"-ын холбогдох заалтыг мөрдөнө.

Хоёр. Бодис, бордоог туршихад тавигдах шаардлага

2.1 Бодис, бордоог турших сектор, лаборатори, эрдэм шинжилгээний ажилтан, газар, арга зүйг мэргэжлийн хүрээлэнгийн эрдмийн зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцэж, шийдвэрлэнэ.

2.2 Мэргэжлийн хүрээлэн нь туршиж буй бодис, бордоо тус бүрийн хэрэглэх зохистой хугацаа, тун, хэрэглэх технологийг хээрийн болон лабораторийн хоёроос доошгүй удаагийн туршилтын үр дүнд үндэслэн тогтооно.

2.3 Мэргэжлийн хүрээлэн нь бодис, бордоог турших явцад ус, хөрс, ургамалд байх үлдэгдэл бодисын хэмжээг холбогдох итгэмжлэгдсэн лабораториор шинжлүүлж, дүнг гаргуулсан байна.

2.4 Мэргэжлийн хүрээлэн нь бодис, бордоог туршсан дүн, хэрэглэх технологи, заавар, зөвлөмжийг эрдмийн зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн баталгаажуулж, улсын бүртгэлд бүртгүүлэх, эсэх талаар **санал** гаргана.

2.5 Мэргэжлийн хүрээлэнгийн захиргаа нь Эрдмийн зөвлөлийн шийдвэрийг үндэслэн тухайн бодис, бордоог туршсан дүнг холбогдох салбар зөвлөлд танилцуулж, салбар зөвлөлийн дүгнэлтийг гаргуулна.

2.6 Холбогдох салбар зөвлөл нь мэргэжлийн хүрээлэнгийн Эрдмийн зөвлөлийн санал, тухайн бодисын физик, химийн шинж чанар, туршсан дүн, итгэмжлэгдсэн лабораторийн

шинжилгээний дүнг тус тус үндэслэж улсын бүртгэлд бүртгэх эсэх талаар дүгнэлт гаргана.

2.7 Туршилтын зориулалтаар импортлох бодис, бордооны хэмжээ 50 кг, эсвэл 50 литрээс ихгүй байна.

2.8 Туршилтын зориулалтаар импортлох бодис, бордооны талаар хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад мэдэгдэж, урьдчилан зөвшөөрөл авсан байна.

2.9 Турших зорилгоор бодис, бордоог импортлох зөвшөөрөл авахдаа дараахь мэдээллийг бүрдүүлж ирүүлнэ. Үүнд:

2.9.1. Бодисын нэр, томьёо;

2.9.2. Худалдааны болон техникийн нэр;

2.9.3. Олон улсын бүртгэлийн дугаар, /CAS №/;

2.9.4. Ашиглах газар, зориулалт, хугацаа, тоо хэмжээ;

2.9.5. Физик, химийн болон хор аюулын шинж, чанар;

2.9.6. Болзошгүй осол, эрсдлийн үед авах арга хэмжээ;

2.9.7. Тухайн бодис, бордоог таних, дээж авах, түүнийг шинжлэх арга зүй;

2.9.8 Тухайн бодис, бордоо, түүний хольц, (сав, баглаа боодол) хаягдлыг устгах аргачлал, тээвэрлэх, хадгалах арга.

2.10 Туршилтын зориулалтаар импортлох бодис, бордоог /дээжийг/ гааль болон нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлнө.

2.11 Бодис, бордоог шинжлэх, турших, бүртгэх үйл ажиллагаатай холбогдсон зардлыг тухайн бодис, бордоог туршуулж буй этгээд буюу импортлогч, үйлдвэрлэгч тал бүрэн хариуцна.

2.11. Бодисын хувьд түүнийг шинжлэх, турших, бүртгэхтэй холбогдсон зардлаас гадна түүний хөрс, бүтээгдэхүүн дэх үлдэгдлийг тодорхойлох зорилгоор туршигч мэргэжлийн хүрээлэнд тухайн бодисын стандарт уусмал, эталон бодисыг нийлүүлэх ажлыг туршуулж буй этгээд буюу импортлогч, үйлдвэрлэгч тал бүрэн хариуцна.

Гурав. Бодис, бордоог улсын бүртгэлд бүртгэхэд тавих шаардлага

3.1 Бодис, бордоог дараахь нөхцлийг хангасан тохиолдолд улсын бүртгэлд бүртгэнэ. Үүнд:

3.1.1 Тухайн бодис, бордооны сорилт, туршилтын дүнгийн дэлгэрэнгүй тайланг ирүүлсэн байх;

3.1.2 Тухайн бодис, бордоог хэрэглэх арга технологи, ашиглах, хадгалах, заавар зөвлөмжийг боловсруулж баталгаажуулсан байх;

3.1.3 Тухайн бодис, бордооны үйлчлэх бодис, эзлэх хувь, хэмжээ, найрлага, томьёо нарийвчлан тогтоогдсон байх;

3.1.4 Тухайн бодис, бордооны хэрэглэх хугацаа, тунгийн хязгаар, сөрөг нөлөө, үйлчлэлийн чанар нь лабораторийн болон талбайн сорилтоор нотлогдсон байх;

3.1.5 Тухайн бодис, бордоог үйлдвэрлэх нөхцөл нь олон улсын болон тухайн орны үйлдвэрлэлийн практикт тавигддаг стандарт, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангасан байх;

3.1.6. Тухайн бодис, бордоог дотоодод үйлдвэрлэсэн бол түүнийг үйлдвэрлэх технологийн заавар, улсын стандарт буюу техникийн нөхцлийг тодорхойлсон байх;

3.1.7. Тухайн бодис, бордоо нь олон улсын хэрэглээнд зөвшөөрөгдсөн, үйлдвэрлэгч улсад бүртгэгдэж хоёроос доошгүй жил практикт хэрэглэгдсэн байх.

3.2. Энэхүү журмын 2.9-д заасан мэдээллийг бүрдүүлсэн байх.

Дөрөв. Бодис, бордоо, ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг улсын бүртгэлд бүртгэх

4.1 Энэхүү журмын 2 болон 3 дугаар зүйлд заасан шаардлагыг хангасан бодис, бордоог салбар зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж холбогдох санал, дүгнэлт гаргуулах асуудлыг мэргэжлийн хүрээлэн хариуцан гүйцэтгэнэ.

4.2 Салбар зөвлөлийн санал, дүгнэлтийг үндэслэн тухайн жилд Монгол Улсад ашиглаж болох пестицид, химийн бордоо, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг нэгтгэн жагсаалтад оруулж баталгаажуулах асуудлыг холбогдох төрийн захиргааны төв байгууллага /хүнс, хөдөө аж ахуйн болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн/ хариуцан гүйцэтгэнэ.

4.3 Хөдөө аж ахуйн болон эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь бүртгүүлсэн бодисын талаар дэлгэрэнгүй бүртгэл хөтөлнө.

Тав. Бодис, бордоо, ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг улсын бүртгэлээс хасах

5.1 Бодис, бордоо, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг улсын бүртгэлээс хасах асуудлыг мэргэжлийн хяналтын болон эрдэм шинжилгээний байгууллага, холбогдох салбар зөвлөлийн санал, дүгнэлтийг үндэслэн Байгаль орчин, Хүнс, хөдөө аж ахуй болон Эрүүл мэндийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагууд хамтран шийдвэрлэнэ.

5.2 Тухайн бодис, бордоог улсын бүртгэлээс дор дурьдсан нөхцөлд хасна. Үүнд:

5.2.1. Хэрэглээний явцад бодисын физик, химийн чанар, үйлчлэл нь ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон;

5.2.2 Хүн болон халуун цуст амьтад, байгаль, ургамалд сөрөг нөлөөтэй болох нь тогтоогдсон;

5.2.3 Олон улсын байгууллагаас ашиглахыг хориглосон

5.3 Дээрхээс бусад тохиолдолд бодис, бордоо нь бүртгэлийн жагсаалтад 10 жил хүртэл хугацаатай байх ба цаашид импортлогч, үйлдвэрлэгч, хэрэглэгч нар түүнийг сунгах тухай

үндэслэл бүхий хүсэлтийг албан бичгээр хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад ирүүлээгүй тохиолдолд бүртгэлээс шууд хасагдана.

Зургаа. Бодис, бордоо, ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисыг ашиглах

6.1 Тухайн жилд ашиглаж болох бодис, бордоо, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисын жагсаалтыг Байгаль орчин болон Хүнс, хөдөө аж ахуй, Эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүдийн хамтарсан тушаалаар батлуулж, Хууль зүйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад бүртгүүлж улсын бүртгэлийн дугаар авсан өдрөөс эхлэн ашиглахыг зөвшөөрнө.

6.2 Тухайн жилд ашиглаж болох пестицид, химийн бордоо, ахуйн хортон шавж, мэрэгч устгалын болон ариутгал, халдваргүйтгэлийн бодисын жагсаалтад орсон бодисыг холбогдох заавар зөвлөмжийн дагуу зориулалтаар нь ашиглана.

Танилцсан: ГТБХЗГ-ын даргын албан үүргийг
Түр орлон гүйцэтгэгч:

Ц.Болорчулуун

Саналыг нэгтгэн боловсруулсан:
ГТБХЗГ-ын ахлах мэргэжилтэн:

Г.Эрдэнэцэцэг

Хянасан:ХХ-ийн мэргэжилтэн:

Э.Цолмонжаргал